

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.08.1972, sp. zn. 11 Tz 52/72, ECLI:CZ:NS:1972:11.TZ.52.1972.1

Číslo: 20/1973

Právní věta: I. Obhájce obviněného nelze považovat za osobu oprávněnou podat proti rozhodnutí opravný prostředek ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 písm. b) tr. ř. Stačí mu proto doručit opis rozsudku způsobem uvedeným v § 62 odst. 3 tr. ř. (to se však netýká obhájce obviněného v řízení proti uprchlému a obhájce zemřelého obviněného).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.08.1972

Spisová značka: 11 Tz 52/72

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doručování, Obhájce, Opravné prostředky

Předpisy: 140/1961 Sb. § 63 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1973 sb. rozh.

I. Obhájce obviněného nelze považovat za osobu oprávněnou podat proti rozhodnutí opravný prostředek ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 písm. b) tr. ř. Stačí mu proto doručit opis rozsudku způsobem uvedeným v § 62 odst. 3 tr. ř. (to se však netýká obhájce obviněného v řízení proti uprchlému a obhájce zemřelého obviněného).

II. Za pracoviště ve smyslu ustanovení § 62 odst. 3 tr. ř. lze považovat jen konkrétní pracoviště advokátní poradny, nikoli advokátní poradnu jako celek, je-li rozdělena na místně oddělená pracoviště.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 21. 8. 1972 sp. zn. [11 Tz 52/72](#).)

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR usnesení městského soudu v Praze, kterým bylo jako opožděné zamítnuto odvolání podané obhájcem obviněného.

Z odůvodnění:

Vedoucím advokátní poradny č. 10 v Praze 1, Žitná 25 byla podle § 39 odst. 1 tr. ř. ustanovena obviněnému obhájce JUDr. H. T., advokátka a členka advokátní poradny č. 10, Praha 1, Štěpánská 16. Doručení rozsudku obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 10. 8. 1971 bylo provedeno tak, že byl doručen modrou obálkou (§ 23 odst. 2 j. ř.) pro doručení zásilek doporučených na adresu JUDr. H. T., AP č. 10, Jungmannova č. 5, Praha 1, a byl na tomto pracovišti převzat pracovník J. M.; ta však nemá zmocnění přijímat zásilky pro pracoviště advokátní poradny č. 10 v Praze 1, Štěpánská 16, jak Nejvyšší soud zjistil ze sdělení vedoucího advokátní poradny č. 10 dr. V. Ze zprávy obvodní pošty Praha 1 dále Nejvyšší soud ČSR zjistil, že advokátní poradnou č. 10 jsou a v den doručení zmíněného rozsudku byly zmocněny pracovnice výslovně jmenované, a to od 15. 7. 1968 zvlášť pro pracoviště této poradny v Praze 1, Žitná 25, zvlášť pro pracoviště Praha 1, Jungmannova 5. Pro pracoviště Praha 1, Štěpánská 16, nebylo zmocnění k přijímání zásilek předloženo. Pracovnice advokátní poradny č. 10 J. M. je uvedena mezi pracovníky zmocněnými přijímat zásilky pro advokátní poradnu Praha 1, Jungmannova 5.

Podle § 130 odst. 2 tr. ř. se doručuje rozsudek též obhájci, má-li obžalovaný obhájce. Podle § 63 odst. 1 písm. b) tr. ř. se doručuje opis rozhodnutí do vlastních rukou osobám oprávněným podat proti rozhodnutí opravný prostředek. Nejvyšší soud ČSR nesdílí názor stížnosti pro porušení zákona, která z ustanovení právě citovaných dovozuje nesprávnost doručení rozsudku obhájce obviněného. Posouzení této otázky závisí na odpovědi na otázku, zda obhájce obviněného je ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou podat opravný prostředek. Osobou oprávněnou podat opravný prostředek může se rozumět buď jen osoba přímo k tomu oprávněná, nebo i ten, kdo tak může učinit za osobu jinak oprávněnou. V prvním případě podává oprávněná osoba opravný prostředek svým vlastním jménem a sama proto rozhoduje, zda jej podá či nikoliv. V druhém případě podává osoba opravný prostředek pouze za toho, koho se rozhodnutí dotýká, jako jeho zástupce (tedy za svého mandanta v rozsahu smluvního nebo zákonného oprávnění) a nikoli vlastním jménem. Je proto zásadně vázána příkazy osoby přímo a bezprostředně oprávněné, která též výlučně rozhoduje o tom, zda opravný prostředek bude podán.

Trestní řád tyto dvě kategorie osob rozlišuje, jak vyplývá ze srovnání ustanovení § 34 a § 41 odst. 2 tr. ř. na straně jedné a ustanovení § 246, § 247 a § 299 tr. ř. na straně druhé. Podle § 246 odst. 1 písm. b) tr. ř. může rozsudek odvoláním napadnout obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká. Podle § 247 odst. 2 tr. ř. mohou ve prospěch obžalovaného, tedy proti výroku, který se obžalovaného přímo dotýká, podat odvolání osoby tam uvedené. Tyto osoby podávají tedy odvolání svým vlastním jménem, i když ve prospěch obžalovaného. Jinou dikci, ale s týmiž důsledky má § 299 odst. 1 tr. ř., podle něhož opravné prostředky ve prospěch mladistvého může podat, a to i proti jeho vůli, též orgán péče o mládež. Lhůta k oprávněnému prostředku běží tomuto orgánu samostatně a tento orgán podává odvolání rovněž vlastním jménem, třebaže tak může učinit jen ve prospěch mladistvého. Kromě prokurátora jsou osoby uvedené v § 247 odst. 2 tr. ř. omezeny ve svém přímém a bezprostředním právu podat odvolání pouze tím, že je nemohou podat proti vůli obžalovaného a v jeho neprospěch. Proti vůli obžalovaného může tak učinit jen zákonný zástupce a obhájce takového obžalovaného, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům, nebo jehož způsobilost k právním úkonům je omezena. Také tehdy podává obhájce odvolání nikoli vlastním jménem, ale jménem obžalovaného.

Naproti tomu podle § 41 odst. 2 tr. ř. může obhájce podat odvolání zásadně pouze za obžalovaného, tedy jen jeho jménem, a až na uvedené výjimky jen s jeho souhlasem. Ustanovení § 34 tr. ř. má stejné znění a rovněž uvádí, že zákonný zástupce je oprávněn podávat za obviněného opravné prostředky. Zákon tedy rozlišuje od sebe osoby oprávněné napadnout rozsudek ve prospěch obžalovaného vlastním jménem a obhájce (popř. zákonného zástupce), který tak může učinit jeho jménem jako zástupce, tedy nikoli jménem vlastním.

Z těchto argumentů vyplývá, že obhájce nelze pokládat za osobu oprávněnou podat odvolání, nýbrž

pouze za zástupce (mandatáře) takové osoby, totiž obviněného. To platí i pro případy, kdy obhájce za podmínek § 247 odst. 2 tr. ř. podává odvolání třeba i proti vůli obviněného. V důsledku toho nelze obhájce považovat za osobu uvedenou v § 63 odst. 1 písm. b) tr. ř., které by bylo nutno doručit rozsudek do vlastních rukou, a stačí proto doručit mu rozsudek způsobem uvedeným v § 62 tr. ř. (Výjimku činí případ obhájce v řízení proti uprchlému § 304, § 306 tr. ř. a obhájce zemřelého obviněného).

Stížnosti pro porušení zákona je nutno přisvědčit v tom, že rozsudek nebyl obhájce obviněného řádně doručen. Podle dodatku 7 odst. 3b) Poštovních pravidel se doručují písemnosti s doručenkou pro advokátní poradnu a advokáty, i když jsou určeny do vlastních rukou, především pracovníkům (podatelně) zmocněným k přijímání zásilek pro advokátní poradnu. Není-li jich, doručí se vedoucímu advokátní poradny. Pro advokátní poradnu č. 10, pracoviště Štěpánská 16, kde pracuje dr. H. T., nebylo poště předloženo žádné zmocnění k přijímání zásilek. Zmocnění J. M., která zásilku určenou dr. T. převzala, bylo omezeno na pracoviště Jungmannova 5. Podle § 62 odst. 3 tr. ř., nebyl-li adresát zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručí se jiné dorostlé osobě bydlící v témže bytě nebo v témže domě anebo zaměstnané na témže pracovišti, je-li ochotna písemnost převzít a její odevzdání obstarat. J. M. nebyla osobou zaměstnanou na témže pracovišti jako dr. T. Za pracoviště ve smyslu ustanovení § 62 odst. 3 tr. ř. nelze považovat advokátní poradnu jako celek, je-li rozdělena na více pracovišť umístěných na různých místech města. Advokátní poradna je podle § 8 odst. 1 zák. č. 57/1963 Sb. o advokacii sice místem a organizační složkou, v níž advokáti plní své úkoly a kterou zřizuje podle § 7 odst. 1 písm. b) cit. zák. výbor Krajského, popř. Městského sdružení advokátů, ale rozsah prací, počet členů poradny, prostorové možnosti, popř. jiné okolnosti plynoucí z možností a povahy agendy v souvislosti s rozvojem společnosti mohou vytvářet nutnost oddělených pracovišť. Neodpovídalo by pak potřebám plynulého provozu a organizačního uspořádání, kdyby více, popř. značně od sebe vzdálených pracovišť bylo pro potřebu doručování považováno za pracoviště jediné. Práce v poradně organizuje její vedoucí (§ 9 písm. b) cit. zák.), a jestliže upravil přijímání zásilek způsobem výše uvedeným a v tom smyslu vymezil zmocnění zaměstnanců k přijímání zásilek, nelze považovat doručení provedené zaměstnanci nezmocněnému za doručení náhradní ve smyslu § 62 odst. 3 tr. ř. ani ve smyslu citovaného ustanovení Poštovních pravidel.

Městský soud v Praze tedy pochybil, když považoval rozsudek za řádně doručený obhájce obviněného a když odvolání jako opožděné zamítl, ač při doručení byl porušen zákon v ustanovení § 62 odst. 3 tr. ř. Svým rozhodnutím porušil zákon v ustanovení § 253 odst. 1 tr. ř.